

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hirek. —

A politikai helyzet.

Megoldásra nincs remény.

Budapest, aug. 28. A *Neue Freie Presse* munkatársa meglátogatta Kossuth Ferenczet, aki kijelentette, hogy *ha a király nem hajlandó katonai engedményekre, akkor le kell mondanunk a válság megoldásának reményéről.* A választójog kérdésére vonatkozólag kijelentette Kossuth, hogy az általános választójog elve a függetlenségi párt programjának egy része, de a párt *az általános választójogért nem adozhatja föl a nemzeti aspirációkat.*

Kossuth és Bánffy Bécsben.

Bécs, aug. 28. Kossuth Ferencz tegnap este és Bánffy Dezső báró ma reggel ide érkeztek. Hír szerint Bánffy báró a délelőtt tolyamán több politikussal konferált.

Tarkovich — az Osztrák-Magyar Bank alkormányzója.

Budapest, aug. 28. Félhivatalos jelentés szerint a hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja Tarkovich József miniszterelnökségi államtitkár nyugalmazását és egyidejűleg az Osztrák-Magyar Bank al-

kormányzójává való kinevezését, továbbá Márffy Albin pénzügyminiszteri tanácsos kinevezését a miniszterelnökségi államtitkárságra.

Az orosz forrongás.

Felrobbantott bankpalota.

Riga, aug. 28. A Nemzeti Bank palotáját *bombával felrobbantották.* A palota teljesen elpusztult. Több ember megsebesült. A tettesek elmenekültek.

Elpusztított városháza.

Varsó, aug. 28. Radomban ismeretlen tettesek *bombát vetettek a városházára, amely teljesen romba dőlt.* Sok ember megsebesült.

A háború.

Oroszország hajókat épített.

Róma, aug. 28. A *Messagero* írja, hogy az orosz kormány tíz nyílttengeri torpedónaszád építése végett tárgyalásba bocsátkozott két olaszországi hajógyárral.

Japán hadműveletek.

Szent-Pétervár, aug. 28. Godsianból táviratozzák: Huszonharmadikán és huszonnegyedikén két vagy három japán torpedónaszád a Lazarev-fokot

bombázta, melynek közelében néhány gyanus hajót pillantottak meg. Azt hiszik, hogy a japánok újból meg fogják kísérelni, hogy a Tatar-öböl környékén csapatokat szállítsanak partra.

Furcsa kívánság.

Páris, aug. 28. A *Matin* kábeltelegrammot intézett Rockefeller-hez, az ismert amerikai milliárdoshoz, melyben felszólítja, hogy *a hadikárpótlást Oroszország helyett ő fizesse meg Japánnak.* Ily módon — jegyzi meg az újság — el volna háritva minden akadály a béke megkötésére és Rockefeller megleckéztetné mind a két országot, amelyek a pénzt többre becsülik sok ezer ember életénél. A *Matin* megjegyzi, hogy Rockefellernek öt milliárdja lévén, még mindig a világ leggazdagabb embere maradna, ha három milliárdot a jelszett célra áldozna.

A béketárgyalás.

Portsmouth, aug. 28. Minden jel arra mutat, hogy a japánok *új javaslatokat terjesztenek a békekonferencia elé.*

Páris, aug. 28. Az *Éclair*-nek jelentik Szent-Pétervárról: *Witte* miniszter békekövet emberfeletti erőlködést fejt ki, hogy Szahalin sziget átadásának kérdésében megállapodás jöjjön létre. A béke megkötése immár *biztosítottnak látszik és a fegyverszünet megkötése küszöbön áll.*

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Ádám.

Irta: Harry.

Van nekünk egy régi cselédünk. Ötven év óta lakik künn a pusztán; gyerekkorában került az apámhoz, azt hiszem, már tul van a hetvenen. Ádámnak hívják, a másik nevét máig sem tudom. Legénykorálg juhász volt, aztán elvette egyik szolgálónkat, azóta gazda, mindenes. Ennek az Ádámnak egyszer nagyon rossz napot szereztem az én gyerekeszemmel. Akkor volt ez, amikor a bibliát kezdte belém verni az instruktor.

Én persze mindent készpénznek vettem, amit az instruktor mesélt — hát az Ádám történetét is szentül hittem, csak hogy én a mi Ádámunkat összetévesztettem a bibliai Ádámmal és azt hittem, hogy ez az a pusztán lakó, pusztára kiűzött Ádám, az emberiség legnagyobb gonosztevője, aki miatt minékünk, ahelyett, hogy a paradicsom gyönyöreit s főleg gyümölcsseit élveznők — iskolába kell járnunk, leckét tanulni, ruhát koptatni, azért verést kapni és több más kellemetlenségeket elszenvedni, ami mind nem volna, ha Ádám magát megbecsülte volna. El is voltam iránta keseredve nagyon, gyerekszivem gyűlölettel telt el iránta, különösen leckemtudáskor.

Mondogattam is neki, mikor néhanapján bejött valamit jelenteni, vagy mikor apám ki-vitt magával a pusztára:

— Ugy-e Ádám, jobb volna a Paradicsomban lenni, oroszánokkal játszani; miért nem viselte magát jobban, miért nem engedelmeskedett az Uristennek!

Sohase felejttem el, milyen bambán nézett olyankor réám. Sehogyse tudta megérteni az én szemrehányásaim értelmét. Én ezt a bamba tekintetet akkor a lelkiismeret furdalásának tartottam.

De hát csak vállat vont és tovább ment, nem tudta elképzelni, mi bajom lehet nekem övele az én örökös szemrehányásaimmal.

Egy alkalommal mindnyájan kimentünk a pusztára. Bejártuk az egész vidéket és fáradtan ültünk le az uzsonnához.

Az apám rosszkedvű volt. Panaszkodott, hogy dézsmálják a gyümölcsös-kertjét. Szenvedélyes pomologus létere ugyanis különösen büszke volt egy almafájára, amelyen olyan szép almák termettek, mintha viaszból csinálták volna őket.

— Hej! ha megtudnám, ki szedte le őket!?

No, — gondoltam magamban, — ha csak azt akarja tudni, megmondom én mindjárt. Csunya dolog az árulkodás, de hogy akkor az almatolvajt fel akartam fedezni, nem mehetett közönséges árulkodás-számba. Én akkor azt hittem, hogy a büntető igazság szerepét játszani volt hivatásom, büszkén szóltam hát közbe:

— Én tudom, hogy ki!
Mindnyájan meglepetten néztek rám. Gyermek és bolondok mondják meg néha az igazat, azért rám is estek, hogy csak mondjam meg azonnal.

— Hát senki más, mint az Ádám, — feleltem határozottan.

Apám elszörnyedve hívatta elő.

— Te akasztanivaló gazember! Hát így sáfarkodsz te? Te vagy az almatolvaj? Te lopod az almáimat?

Megrémülve állt ott Ádám, mint aki tudja, hogy vétke kitudódott, de azután tagadóra vette a dolgot.

— Már hogy én? Verjen meg az Isten, ha a fáról leszedve még csak a színét is láttam; hogy mertem volna én azokhoz nyulni? Sohasem loptam én még életemben és aztán ki méri azt rólam mondani?

— En! — csattantottam ki büszkén.

— Kitől hallotta azt az ifiur?

— Kitől? A tanító ur mondta, az pedig nem hazudik.

— Már pedig hazudik, ha százszor tanító is! Tessék elém állítani, mondja a szemembe, ha meri! Agyonütöm, ha a becsületemben gázol! — kiabált Ádám s a szeméi vadul forogtak, mint a kiveret bikáé, arca piros volt s az egész teste rángatózott a dühtől.

— Merre van a tanító ur? — kérdezte az apám.

— Hívjátok elő. Te pedig fogd be a szádat! — szólt apám Ádámmal, — majd külsz mindjárt, ki a bűnös!

De már akkor ő is reszketett a haragtól. A tanító előjött. Ádám dult arcczal fordult feléje:

— Hát az ur meri mondani, hogy én tolvaj vagyok?

A tanító ur nagyot nézett, aztán flegmatikusán szólt:

A kassai áldozat temetése.

Kassa, aug. 28. *Klein* Lipót nyomdász, a minapi katonai vérengzés áldozatát tegnap temették el, mintegy *tizenötezer főnyi tömeg* részvételével. A ravatalnál *Matzner* Samu, az egyik kassai napilap főszerkesztője mondott bucsuztató beszédet a vidéki hírlapírók szövetsége nevében. Majd *Bokányi* Dezső beszélt a szocialisták nevében, felhiva a népet, hogy ne nyugodjék mindaddig, míg a militarizmus kezéből a kardot a kalapács ki nem űti. *Klein* kiontott vére elő fogja segíteni a piros lobogó diadalát. Utána még *Seress* Imre szerkesztő beszélt. A tömeg élén „*Le a militarizmussal!*” „*Le a gyilkosokkal!*” feliratu táblákat vittek. Rendezés nem történt.

Kettős rablógyilkosság.

Déva, aug. 28. Hátszeg vidékén két bántási marhakereskedő kocsin hazafelé tartott. Utközben három ismeretlen rabló megtámadta és meggyilkolta őket. A rablók a két holttestet *iszonyuan megcsontkítva az árokba dobták* és a kereskedők pénzét elrabolva, nyomtalanul eltűntek.

Leégett falu.

Trencsén, aug. 28. A közeli *Sipkó* faluban iszonyu tűzvész pusztított, amely *több száz házat elhamvasztott*. A lakosság nagyrésze hajlék nélkül maradt, a legnagyobb nyomorban.

Előfizetési felhívás.

Szeptember hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

„**A Tengerpart**” ünnep és vasárnap kivételével naponként délután hat órákor jelenik meg.

— Mondta az ördög! Kitől hallotta kend?
— Itt az ifjú állítja.
— Mikor mondtam én ezt magának? —
kiáltott felém most már dühösen az instruktor.
Velem forgott a világ: az én tanítóm,
akinek minden szava eddig szentírás volt előttem,
eltagadja a saját szavait; no, ezt nem hittem volna;
a szó elakadt a torkomon, úgy meglepett ez a váratlan fordulat.
Édes apám hangja ébresztett fel kábulásomból.

Haragosan szólt reám:
— Te Judás, hogy mersz olyat állítani,
ami nem igaz!

Erre már visszajött a bátorságom, irtózatosan elkeseredtem s magamat nekidurálva, szembeálltam az instruktorral.

— Mit! Nem igaz? Hát meri-e tagadni? Nem maga mesélte nekem, hogy Ádám és Éva szedték le az almafáról a tiltott gyümölcsöt s az Ursten ezért kergette ki őket a pusztára? Hogy meri tagadni, hiszen benne van a bibliában is, amiből olvasta!

Egy percze általános hüledezés, aztán kitörő, harsogó kacaj fogott el mindenkit, még a tanító ur is nevetett, csak úgy omlottak a könnyei.

Csak mi ketten, Ádám és én, bámultunk bele a levegőbe, csak mi ketten nem értettük meg a nevetés okát.

Édesanyám nevetve szorított magához s hajamat simogatva mondta:

— Oh, édes fiam, más Ádám volt az, amelyikről a tanító ur beszélt; aztán nagyon régen volt az, ki tudja, talán nem is igaz.

Igy aztán mind a hárman kikerültünk a csávából.

De azóta sem Ádám, sem én, nem igen szeretünk az instruktor urat.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 8 fillér.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz „**A Tengerpart**” kiadónivatala, Fiume, Riva Szápáry, Adria-palota.

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hír.** *Thierry* Lajos lovag, a helybeli királyi törvényszék elnöke, tegnap szabadságáról visszaérkezett és megkezdte hivatalos működését.

— **Az új zágrábi hadtestparancsnok.** Zágrábból táviratozzák: Az idevaló hadtestparancsnokság hivatalos jelentést kapott, hogy a nemrég elhunyt *Malovetz* báró hadtestparancsnok helyébe *Auersperg* gróf altábornagyot, a jaroslai hadosztályparancsnokot nevezték ki.

— **Német katonák Triesztben.** Tegnap este nyolcz óra husz perczkor érkeztek meg Triesztbe Bécsből különvonaton a *Trotha* tábornok csapatainak megerősítésére Német-Keletafrikába induló német katonák. A csapat 220 közemből és hét tisztből áll. A déli vasut állomásán nagy néptömeg várta az érkező katonákat. A fogadtatásra megjelent *Hohenlohe* herczeg helytartó, *Stannius* dr. német főkonzul, *Sandrinelli* trieszti polgármester, *Strohbach* lovag, a tengerészeti hatóság alelnöke, *Jedina* lovag ellentengernagy és számos tiszt. A nevezettek a német csapat parancsnokát kiszállásakor szívélyesen üdvözölték. A német katonák az állomásról a IV. számú molónál horgonyzó *Körber* Lloyd-gőzösre mentek, amely ma délután négy órákor indul el Durbanba. A német katonák azonban már a Zanzibártól nem messze fekvő Dar-esz-Szálámban fognak partszállni.

— **Uj alkonzulkok.** A király *Santa Cruz de Tenerife*-ben és *Las Palmas*-ban tiszteletbeli alkonzulátusok szervezését jóváhagyta és *Galatti* György lovag osztrák állampolgárt *santa cruz de tenerife*, *Ladeveze* Jean kereskedőt *las palmasi* fizetéstelen alkonzulkokká, mindkettőt a tarifaszertü konzuli illetékek szedésének jogával, *Brunkov* Ernő cs. és kir. konzuli ügynököt pedig *san sebastiani* tiszteletbeli alkonzullá ad personam nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Kollmann* Gottfrid borkereskedő eljegyezte *Neubauer* Elvira kisaszonny.

— **Vasuti altisztek Vörös Lászlónál.** A minap fogadta *Vörös* László kereskedelmi miniszter rendkívüli kihallgatáson a vasutasok ama küldöttségét, amely a kőbányai nagygyűlés határozata értelmében az ott egyhangulag elfogadott memorandumot nyújtotta át a miniszternek. Ebben tudvalevően azt kéri a vasuti altisztek, hogy a miniszter az eddigi visszás állapotok megszüntetése végett segédtiszt rangsorba iktassa be őket. A küldöttség tagjai voltak: *Ajtay* Sándor elnök, *Vilányi* Arpád jegyző, *Nemes* Gyula előadó, *Tüskő* István, a bizottság szónoka Nagyváradról, *Führing* János alelnök és még kilencz bizottsági tag. Miután az elnök a bizottságot bemutatatta és beszéd kíséretében a memorandumot átadta a miniszternek, *Tüskő* István nagyváradi állomási előljáró vette át a szót. Tömör beszédben fejtette ki a vasutasok kívánságát s a többi altisztól való különleges helyzetét. S végül kérte a miniszter kegyes jóindulatát, *Vörös* László nagyon szívesen fogadta a vasuti altisztek küldöttségét. Kifejtette, hogy ismeri a sérelmeket s a beosztást, s ezért jogosnak találja a vasutasok kérését. Előzetes ígéretet azonban nem tesz, de amennyiben törvényhozási intézkedés a kívánság teljesítéséhez nem szükséges, legrövidebb idő alatt teljesíteni

kívánja a kéréseket s arról a vasutasokat értesíteni fogja. Teljes jóindulatáról biztosítja a vasutasokat s megnyugtatta a bizottságot, hogy ami a bánásmódot illeti, az iránt rendeltileg fog intézkedni. A bizottság nagy örömmel vette tudomásul a miniszter választát s mozgalmuk eddigi sikerével meg vannak elégedve.

— **Triesztből Amerikába.** Tegnap este het órákor indult el Triesztből Newyorkba az Osztrák-amerikai hajóstársaság *Francesca* nevű új gőzöse, *Bussanich* A. kapitány parancsnoksága alatt. A hajó Nápolyt is érinteni fogja. A hajón négyszáz harmadosztályu, nyolcz másod- és tiz elsőosztályu utas van. A hajón utazik *Hossfeld* V., a Triesztben székelő amerikai főkonzul is családjával.

— **A francia főkonzul temetése.** *Roger* Nándor francia főkonzul temetése tegnap délelőtt 9 órákor a Deák-korzó 38. számú házából nagy részvétellel ment végbe. A halottas menet a domtemplomba indult, ahol gyászmisét tartottak és a koporsót beszentelték. A temetésen résztvett az elhunyt neje és fia, a konzuli kar, a hatóságok fejei és nagyszámu közönség. A domtemplomból a halottat a temetőbe vitték, ahol ideiglenesen a halottaskapornában helyezték el. Szerdán a halottat Párisba szállítják és a *Roger*-család ottani sírboltjában helyezik örök nyugalomra.

— **Hajók forgalma.** Tegnap érkezett kikötőnkbe a *Bysanz* német gőzös Triesztből különféle árukkal. — Ma az *Orion* és *Nippon* Lloyd-gőzösök érkeztek ide vegyes áruakománnyal; az első hajó Triesztből, a második Kobeből jött. A hajóknak a megejtett révorvosi vizsgálat után megadták az engedélyt a kikötésre.

— **Halálozás.** *Mikelics* János, adóhivatali segédtiszt, szombaton reggel 25 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése tegnap délután félötikor volt.

— **Az olvashatatlan írás.** Egy frankfurti lap közli a következő magyar anekdotát: Van Budapesten egy nagytehetségű író, akinek az írásait, mikor nyomtatásban megjelennek, mindenki elolvassa és mindenki szeret olvasni, ellenben míg kéziratban vannak, egyetlen szedő sem szereti és csak egyetlenegy tudja elolvasni, aki ezért valóságos kiskirálya nyomdájának. Két szabad délután jár ki neki és a többiekénél magasabb fizetés, s azonfelül vigyázni kell reá, hogy a kedvét el ne rontsák, mert akkor — óh borzalom — talán fel is mond s ha ez megtörténik, vajjon ki olvassa el a kéziratot, melyet egy szakértő német ó-tibeti titkos írásnak deklarált. Történt egy alkalommal, hogy a nevezett író a kávéházban rendkívül fontos hírt kapott, melyet okvetetlen meg kellett írnia lapjának. A fizető pinczértől egy szelet papírt kért és arra írta meg a szenzációs hírt. Aztán felküldte a szerkesztőségbe. Onnan azonnal a nyomdába expediálták, hogy a tudós szedő ölmöbetükké dolgozza át; maga a szerkesztőség csak azután nyert volna tudomást a szenzációról. De a tudós szedő, mindenek legnagyobb rémületére, szabadnapos volt. Riadtan küldöztek utána, lakására, korcsmájába. Kávéházába — sehol sem találták. A szerkesztőségi fejek összetörtek a nagy töprengéstől, minden homlokukon ökölnyi izzadságcseppek jelentek meg, míg végre eszébe jutott valakinek: hátha a patikus el tudja olvasni a lehetetlen írást. Leküldték. Egy fél óra múlva jött vissza a szolgál és — egy üveg mandulatejet tett le a szerkesztő asztalára.

— **Családi idill.** A Baján lakó *Hegedüs* György 33 éves festőt e hó elsején kellemetlen meglepetés érte. Felesége ugyanis 3000 koronát és egy aranyórát láncostul magához véve, elhagyta a házat. *Hegedüs*nek sikerült megtudnia, hogy hűtlen felesége Fiuméba utazott. Erre a bajai törvényszéknél elfogató parancsot állított ki magának és szombaton este Fiuméba jött, Fiumében megtudta, hogy felesége Voloszkába, onnan pedig Olaszor-

szágra utazott, de tegnapelőtt visszatért Volszkába. Hegedüs tegnap délelőtt oda ment és ott feleségével találkozott. Kibékülést színelve, arra bírta feleségét, hogy vele hajón Fiuméba jöjjön. Midőn a hajóról kiszálltak, a férj az elfogató parancsot egy rendőrnek megmutatta és kérte felesége letartóztatását. A rendőrségen az asszony bevallotta, hogy 3000 koronát vett magához, amelyet nagyjából már elköltött és a még megmaradt hatszáz koronát egy volszkai ismerősének adta át megőrzés végett. Azt mondta, hogy a pénz az ő saját házában eladásából származik. Hegedüsnek az ügy tisztázásáig elzárva tartják.

A vasuti alkalmazottak minősítése. A kereskedelemügyi miniszter a vasuti alkalmazottak minősítésére vonatkozó szabályrendeletet rendeletileg akként módosította, hogy a vasuti számviteli, ellenőrzési, pénzügyi és anyagkezelési szolgálati ágaknál alkalmazottak szintén csak abban az esetben nevezhetők ki végleges minőségű hivatalnokká, ha a vasuti tisztviselő tanfolyamon az előírt zárvizsga sikeres letétele alapján képesítő bizonyítványt nyertek.

Meggyilkolt aggastyán. A múlt héten megírjuk, hogy a két óra járásnyira fekvő Lokve faluhoz tartozó erdőben meggyilkolva találták a nyolczvannégy éves *Stimac* Tamást. A gyilkosságról még a következőket közölhetjük: E hó tizenhetedikén *Trusky* Bugoszláv bukkari-i községi orvos, aki Lokvéban nyaral, szokott reggeli sétáját végezve, a Crnilugba vivő utat szegélyező erdőben egy holttestre bukkant. Az orvos azonnal értesítette a hatóságot. A helyszínén megjelent bizottság megállapította, hogy a halott a nyolczvannégy éves *Stimac* Tamás. *Stimac* e hó 14-én Merzavodiczában *Zagar* Máté korcsmárosnak szénát adott el és ettől részletfizetésképpen husz koronát kapott, annak a kocsisnak a jelenlétében, akit a gyilkossággal gyanúsítanak. Ugyanaznap este hat órakor az öreg *Stimac* hazafelé, Zilinbe indult. Utközben felkérkedett egy szekérre, amely szintén arrafelé haladt. Nemsokára szembejött a szekérral a kocsis és *Stimac*ot azzal az ürüggyel, hogy több földmives hívja, akik tőle szénát akarnak venni, lecsalta a kocsi. *Stimac* gyanútlanul leszállt és elindult a kocsisal, aki öt később az erdőbe hurcolta és ott egy nagy darab kővel agyonverte. A gyilkos az áldozat óráját és husz koronáját magához véve, megszökött. A hatóság erélyes kutatása ellenére a gyilkosnak eddig nem akadtak nyomára.

Vonatkisiklás. Tegnap délután egy tehervonat, amely Budapestről jött Fiume felé, Bród-Moravicza és Suszicza állomások között kisiklott. Komolyabb baj nem történt. A kisiklás miatt a budapest-flumei 1002. számú gyorsvonat, mely rendszeren este 7 óra 45 perczkor érkezik meg, tegnap két órai késéssel érkezett Fiuméba.

Az ezer koronás lopás. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Podvesiczában *Sarinics* János ottani lakostól szolgálója, a hreljini illetőségű tizenkilencz éves *Ruzics* Vincenza ezer koronát ellopott és a pénzt anyjának adta át. Az anya eleinte tagadta, hogy a pénzről tudomása volna, de tegnap végre mégis bevallotta és elmondta, hogy a pénzt sógorának, a Hreljinben lakó *Ruzics* Antalnak adta. A pénzt, még pedig kilencz darab százkoronás és két darab ötvenkoronás bankjegyet, egy szekrényfiókban *Ruzics* lakásán meg is találták. *Ruzics* Antal erre szintén letartóztatott.

Magyarországi és partvidéki származású amerikai milliomosok. New-Yorkból írják: Két magyar származású amerikai milliomosról adhatunk hírt. Az egyik az orsovai születésű *Lujanovics* Döme, aki szegényen jutott a dollárok hazájába, ma azonban, szorgalmas tettereje, vállalkozó szelleme révén több millió ura. Eleinte szerényen éldégt itt, később azonban nagy iparvállalatokba bocsátkozott, melyek fényesen jövedelmeztek neki s milliommossá tették őt. Még szebb pályafutása van a bácskai származású *Rafailovics* Sándor-

nak, aki a klasszika filológia középiskolai tanára volt s tudományos munkálkodása révén egyetemi tanár lett Buenos-Ayresben. Tudományos buvárkodása mellett spekulációkba bocsátkozott s vállalkozása nagy szerencsét hozott neki, amennyiben több millióra rugó vagyona tett szert. Sokkal szerencsésebbek azonban az Ausztriából kivándorolt aranykeresők. Ketten — merész hajósok, partvidékiek — a hajózási üzlet révén óriás vagyont szereztek. Az egyik a buenos-ayresi osztrák-magyar konzul: *Mihanovics* Mihály, kinek számtalan hajója szeli át a tengert. De gazdagabb nála egy brazil-olasz hajóstársulat elnöke, *Vukasovics* Márk, aki 50 millióig áll. — Felemlíthetjük még e helyen a már 80 éves *Konijnics* Miklóst is, ki szintén a Bocchéból való s kinek buenos-ayresi palotáját 3 millióra becsülik. Tekintélyes állása van Newyorkban egy dalmát származású bankárnak és ismert milliomosnak, *Srszenovics* Athanáznak is, aki ügyes ember hírében áll s még sokra viheti a dolgát.

A jelentkezési határidő meghosszabbítása a milánói kiállításra. Milánóból jelentik, hogy az ottani kiállításra való bejelentések határidejét meghosszabbították ez évi szeptember hó 15-ikéig. A tárgyak beszállítására való határidő a régi marad.

Az ajánlott levelek és csomagok felvételének egyszerűsítése. *Vörös* László kereskedelemügyi miniszter üdvös rendeletet adott ki az ajánlott levelek és csomagok felvételének egyszerűsítésére. Eddig az ajánlott leveleket és csomagokat a felvevő tisztviselő először a felvevőkönyvbe vezette be, azután feladó-vevényt állított ki róla. Az új rendelet szerint ezt az eljárást másoló-papírossal végzik, azaz a felvevőkönyv egyik lapja recézett vevényekből áll, melyre a tisztviselő felírja a címzett nevét, amely a következő oldalon másolva a postahivatal számára megmarad. Ez az eljárás a felvételt gyorsítja, a közönséget a hosszas várakozástól megkíméli, a tisztviselőknek pedig kevesebb munkát ad. A rendelet ez évi szeptember hó elsején lép életbe.

Vasuti világstatisztika. A föld vasutain az 1902. évben 145.000 lokomotív 310 millió lóerővel és 225.000 személy- és 3 millió teherkocsi volt forgalomban. Ezekkel az eszközökkel 3750 millió személyt és 200 millió tonna terhet szállítottak, vagyis naponként 13 millió embert és 5 és félmillió tonna teherátut. Földünk összes vasutainak üzeméhez, kilométerenként nyolcz embert számítva, összesen 67 millió egyén kellett.

KIVÁNDORLÁSI ÜGYEK.

Figyelmeztetés a kivándorlók-nak. Amerika legnagyobb kivándorlási állomásának, a newyorki öbölben fekvő Ellis Is landnak, mintegy feléve új főnöke van egy *Watschorn* nevű kormánybiztos személyében. Ez az új főnök aránylag rövid idő alatt, amióta fontos állását betölti, igazán amerikai gyorsasággal léptette életbe egymásután a leghumánusabb intézményeket, elannyira, hogy kényelem tekintetében a nevezetes állomást, ahol évenként körülbelül egy millió kivándorlót vizsgálnak meg, nem is lehet összehasonlítani a régi állapotokkal. S *Watschorn* nem csak arról gondoskodott, hogy a szigetre kerülő kivándorlók arra a pár órára, de esetleg napra, míg ott vannak, jó ellátásban részesüljenek, hanem a kivándorlók megrostálásában is nagy engedékenységet léptetett életbe, úgy hogy ép, egészséges embert alig ér a visszautasítás veszedelme. De viszont egyenesen *kegyetlen szigorral utasít vissza minden beteget és öreget.* Nem lehet eléggé figyelmeztetni azokat, akik már ráadták a fejüket a kivándorlásra, hogy betegen el ne induljanak, testi hibában leledző családtagot magukkal ki ne vigyenek, de különösen öreg szüleiket magukkal ne vigyék tetemes (ezekre menő) vagyon nélkül. Az ötven évnél idősebb kivándorlókat példátlan szigorú orvosi vizsgálat alá vetik s csak a teljesen kifogástalan erejüket engedik be Amerikába. Hatvan éven felüli

ember egyáltalán ne induljon el, mert csaknem bizonyos, hogy ha még két-három fia várja is odaát, nem eresztik be.

Letartóztatott kivándorlási ügy-nők. A nagybecskerekai rendőrség letartóztatta *Weiler* József bécsi illetőségű kivándorlási ügy-nőket, a brémai *Miss'er-czég* alkalmazottját, aki Torontálmegyében hirdetés útján fiatal leány-cselédeket toborzott, hogy azokat Amerikába szállítsa. A rendőrség 30 napi elzárásra és 200 korona bírságra ítélte a leánykereskedőt, a nála levő jegyeket elkobozta, büntetésének kitöltése után pedig illetőségi helyére fogja toloncoltatni.

A dunántúli kivándorlás és a szlavóniai magyarság. E czímen érdekes gazdaságpolitikai tanulmány jelent meg *Hegedüs* Loránttól, melyben a Szlavóniába való kivándorlás gazdasági okait emeli ki és az ottani magyarság helyzetét fejtegeti. Könyvének főbb részei a következők: A szlavóniai magyarság helyzete, a dunántúli kivándorlás gyógyítása és gazdasági jövőnk. Szerző ebben a művében nagy tudományos készültséggel és tárgyilagos alaposággal tárgyalja a felvetett kérdést s nem csupán a bajokat és azok forrását állapítja meg, hanem a szanálás eszközeire is rámutat.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Kikötők forgalma.

Erkezett:

Augusztus 26-án.

Dunav, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 2345, kapitány Thianich, Swanseaből.

Augusztus 27-én.

S. Feo. di Paolo, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 165, kapitány Luise, Anconából.

Balaton, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1524, kapitány Sorlini, Antwerpenből.

Bysanz, német lobogó alatt, tonnatartalma 1151, kapitány Röffler, Hamburgból.

Néovo Maria Carmella, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 452, kapitány Geraca, Gírgentiből.

Szent István, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1376, kapitány Poschich, Glasgowból.

Augusztus 28-án.

Orion, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1763, kapitány Boccallari, Triesztből.

Indult:

Augusztus 26-án.

Buda II., magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1516, kapitány Sichich, Antwerpenbe.

Achille, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1216, kapitány Bartole, Triesztbe.

Augusztus 27-én.

Fabian, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1445, kapitány Loys, Liverpoolba.

Jason, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 237, kapitány Tomich, Cattaróba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvevő-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Adria augusztus 27-én Bariból Velenczébe.
Balaton augusztus 27-én Swanseaből Fiuméba.
Szent István augusztus 27-én Glasgowból Fiuméba.

B. Kemény augusztus 26-án Londonból Cardiffba.
Nagy Lajos augusztus 26-án Swanseaből Anconába.

Rákóczi augusztus 28-án Marseilleből Triesztbe.
Szent László augusztus 28-án Genuából Nápolyba.
Tisza augusztus 28-án Nápolyból Marseillebe.
Zrinyi augusztus 27-én Marseilleből Barcelonába.

Indult:

Andrássy augusztus 27-én Palermóból Nápolyba.
Árpád augusztus 27-én Bariból Cataniába.
Deák augusztus 25-én N-Shieldsből Savonába.
Baross augusztus 25-én Glasgowból Fiuméba.
Matlekovits augusztus 26-án Messinából Londonba.
Lederer Sándor augusztus 28-án Bariból Triesztbe.
Mátyás király augusztus 28-án Fiuméből Valenciába.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

MAGYAROK OTTHONA!
Rosenthal Lipót -- Fiume
AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, Japán és kagyló áruk, bőrönd és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJÓZÁR

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy aszeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szobeszedője a tartózkodásról, mert csodálatosa ellenszenvessé teszi az iszákosság és szeszesség italt. A COZA oly csodálatos és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok ezer ferfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irasokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 394. sz.
Vágya ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 394.)

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Fiume első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő

táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

„Gyógyszertár alla Salute“

— Erzsébet-téren, az Adria palotával szemben. —

Dr. A. Mizzan

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — El-tünteteti a fejkorpát, puhítja a hajat és erősíti a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fű vása által a légzervekre oly kellemes és jó hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen minden háznál*, különösen beteg- és gyermekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatba vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISCE —

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.

MEGNYITÁSI JELENTÉS.

A cs. kir. szab. Münchengräzci czipőgyár f. é. szeptember 1-ével a

==== **Via del Governo 10. sz. alatt** ====

egy modernül berendezett **czipőraktárt nyit meg**, mely a nagybecsű közönség számára a legjobb minőségű czipőket fogja a legolcsóbb gyári árakban készleten tartani.

Valamennyi raktáron lévő czipő a legjobb anyagból készült és a legmodernebb igényeknek felel meg.

Mérték utáni megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

RABENSTEIN RUDOLF

==== csász. kir. münchengrätzi czipőgyári raktára. ====

— **FIUME, Via del Governo 10.** —

Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdában Fiume, (Adria-palota, Riva Szápáry (